МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет філології

Кафедра слов'янських мов

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма **«Польська мова і література та англійська мова»**
Спеціальність **В11 Філологія**
Спеціалізація (за наявності) **В11.033 Слов'янські мови та література (переклад включно), перша - польська**
Галузь знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні
кафедри слов'янських мов
Протокол №5 від "29" грудня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Сучасні тенденції розвитку польської мови
Викладач (і)	Бусіло Саманта Елжбєта
Контактний телефон викладача	+38034 259 60 63
E-mail викладача	samanta.busilo@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	кредити ЄКТС: 3 , год. 12+24+54
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://classroom.google.com/c/NzQ3MDQ0OTIzMjc1?cjc=jwzsmfp
Консультації	

2. Анотація до навчальної дисципліни

Przedmiotem nauczania są podstawowe zagadnienia z zakresu fonetyki, fleksji, składni, słowotwórstwa, leksyki, stylistyki oraz kultury współczesnego języka polskiego. Treści obejmują zagadnienia zmian językowych w zakresie współczesnej polszczyzny ze szczególnym uwzględnieniem odmian środowiskowych, socjolektów i profesjolektów, a także zjawisk potocyzacji, internacjonalizacji, wulgaryzacji, języka wartości, języka inkluzywnego, języka internetu i języka mediów.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Celem nauczania przedmiotu jest zwrócenie uwagi na przyczyny oraz zakres tendencji zmian we współczesnej polszczyźnie, a także rozwój kompetencji w zakresie swobodnego operowania różnymi odmianami środowiskowymi współczesnej polszczyzny. W toku kursu studenci poznają również podstawowe pojęcia z zakresu rozwoju języka oraz zdobędą umiejętność rozpoznawania i oceny nowych zjawisk językowych. W ramach zajęć zrozumieją także wpływ mediów na ewolucję języka i kształtowanie nowych form wyrażania myśli. Istotnym elementem kursu będzie również identyfikacja środowiskowych wariantów języka polskiego oraz analiza ich roli w kształtowaniu współczesnego języka standardowego. Dzięki temu studenci będą mogli lepiej zrozumieć dynamikę rozwoju polszczyzny we współczesnym kontekście społecznym i kulturowym.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

ІК Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології та перекладу (лінгвістики, літературознавства, фольклористики та літературного краєзнавства) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 9. Здатність спілкуватися польською мовою.

Фахові компетентності

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії

польської мови.
ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати польську, мову в усній і письмовій формах, у різних жанрово- стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення, перекладу та редагування текстів різних жанрів і стилів польською мовою.
Результати навчання
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями польською та англійською мовами. Згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (після складання іспиту) рецептивні навички мовлення з польської та англійської мови є на рівні С1 та продуктивні навички мовлення є на рівні В2. Вільно спілкуватися державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації, у перекладі.
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію польської мови, англійської мови, української мови і польськьої, англійської, української та світової літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності, у тому числі - перекладача.
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	*035 Філологія*	4	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни	
Тема	кількість год.

	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Odmiany współczesnej polszczyzny. Tendencje rozwoju. Przyczyny zmian. Globalizacja, cyfryzacja, zmiany społeczno-kulturowe.	2	2	6
Тема 2. Słownictwo. Neologizmy. Internacjonalizmy. Kryteria oceny innowacji językowych. Tendencje słowotwórcze. Feminatywy.	2	6	8
Тема 3. Język młodzieżowy. Potocyzacja. Wulgaryzacja. Zmiany w zakresie fonetyki.	2	4	8
Тема 4. Język biznesu, zjawisko „korpomowy”.	2	4	8
Тема 5. Język reklamy. Język mediów. Perswazja i manipulacja. Język internetu.	2	4	8
Тема 6. Język wartości. Mowa nienawiści. Język inkluzywny.	2	2	8
Тема 7. Język emocji.		2	8
ЗАГ.:	12	24	54

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Накопичування балів під час вивчення дисципліни здобувачем вищої освіти здійснюється у такому співвідношенні (підсумковий контроль у формі заліку): Загальні 100 балів включають: 25 балів – практичні заняття, 25 балів – самостійна робота; 50 - підсумков. контроль. Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті за виступ та виконання письмового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на практичних заняттях та набутих професійних навичок під час виконання практичних завдань. Оцінювання відповідей здобувачів освіти на практичних заняттях відбувається згідно навчального розкладу за 100 бальною шкалою. Вага оцінки за кожен вид навчальної роботи та відповідну тему відображена у таблиці. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за виконання завдань на практичних заняттях складає 50 балів. **Критерії поточного оцінювання:**

	«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. *«70-89 балів»* – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. *«50-69 балів»* – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. *«Менше 50 балів»* – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
Вимоги до письмових робіт	Zgodnie z opisem w Google Classroom.
Семінарські заняття	Zgodnie z opisem w Google Classroom.
Умови допуску до підсумкового контролю	Należy uzyskać minimum 25 punktów za aktywności przewidziane w ramach zajęć praktycznych oraz pracy samodzielnej.
Підсумковий контроль	Zaliczenie pisemne. Zestaw egzaminacyjny składa się z trzech pytań otwartych. Dwa z nich mają charakter teoretyczny, jedno praktyczny. Підсумковий семестровий контроль являє собою підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що з даної дисципліни здійснюється у формі **заліку**. Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль. Повторне складання допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно

до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.

Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).

Здобувачі вищої освіти, які одержали під час екзаменаційної сесії більше трьох підсумкових незадовільних оцінок (F, FX) незалежно від виду контролю (екзамен, залік), відраховуються з університету за академічну неуспішність. Здобувачам вищої освіти, які одержали під час екзаменаційної сесії одну-три незадовільні оцінки (F, FX), дозволяється ліквідувати академічну заборгованість у встановлені графіком навчального процесу терміни. Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на повторне вивчення навчальної дисципліни, яке регламентується Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS.

Шкала оцінювання для заліку

Університетська	**Оцінка ECTS**	**Оцінка за національною шкалою**
90-100	**A**	зараховано
80-89	**B**	
70-79	**C**	
60-69	**D**	
50-59	**E**	
25-49	**FX**	не зараховано
0-24	**F**	

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи	Тестові завдання після кожної лекції. Індивідуальні презентації. Вправи до тем. Підсумкова тестова контрольна робота.
Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: 1. Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності. 3. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-

	дослідній роботі здобувачів освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. 4. Положення про запобігання академічному плагіату. 5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. 6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
Відвідування занять	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника». Ознайомитися з положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Ознайомитися із положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника **Додаткові бали до поточного контролю** здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику, подану в переліку додаткових питань для опрацювання). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки: *2 бали* – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру. *2 бали* – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

	1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни. Також за рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

8. Рекомендована література

1. M. Bańko, Polszczyzna na co dzień, PWN 2006
2. Katarzyna Dróżdż-Łuszyk, Nowa leksyka języka polskiego – jej źródła i tendencje rozwoju (wybrane zagadnienia), Poradnik językowy 1/2022, DOI: 10.33896/PorJ.2022.1.4;
3. Stanisław Dubisz, Ciągłość rozwoju języka polskiego, Poradnik językowy DOI: 10.33896/PorJ.2022.1.1;
4. D. Zdunkiewicz-Jedynak, Wykłady ze stylistyki, PWN 2017
5. J. Bratmiński, Współczesny język polski, Lublin 2001
6. S. Gajda, Przewodnik po stylistyce polskiej, Opole 2005
7. J. Bartmiński, Styl potoczny jako centrum systemu stylowego języka, „Poradnik językowy” 1999, z.1-2, s.10-23
8. A. Wilkoń, Typologia odmian językowych współczesnej polszczyzny, Katowice 2000
9. A. Markowski, Polszczyzna końca XX wieku, Warszawa, 1992
10. F. Nieckula, Język ustny a język pisany [w:] Encyklopedia kultury polskiej XX wieku. Współczesny język polski., t.II, red. J. Bartmińskiego Wrocław, 1993
11. P. Wróblewski, Odmiany stylowe współczesnej polszczyzny, „Prace filologiczne” 1988
12. J. Puzynina, J. Puzynina, Słowo-wartość-kultura, Lublin 1997
13. S. Gajda, Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Język polski, 2001
14. E. Bańkowska, A. Mikołajczuk, Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów. Warszawa 2003
15. A. Ruszer, Oswoić tekst, UNIVERSITAS, 2016
16. H. Jadacka, Kultura języka polskiego, PWN, 2020

Викладач Саманта Бусіло